

Teppo Hujala

Harppaus avoimempaan ja läpinäkyvämpään metsätieteeseen

Hujala T. (2021). Harppaus avoimempaan ja läpinäkyvämpään metsätieteeseen. Metsätieteen aikakauskirja 2021-10602. Päätoimittajalta. 2 s. <https://doi.org/10.14214/ma.10602>

Yhteystiedot Itä-Suomen yliopisto, Metsätieteiden osasto, Joensuu

Sähköposti teppo.hujala@uef.fi

Julkaistu 30.6.2021

Kotimainen Metsätieteen aikakauskirja ja kansainvälinen *Silva Fennica* ovat vuodesta 1998 olleet avoimesti saatavilla olevina tiedelehtinä metsätieteellisen julkaisemisen edelläkävijöitä. Vanhat saavutukset eivät kuitenkaan riitä aseman pitämiseen. Yhtäältä suuret kaupalliset kustantajat haastavat tiedeseurataustaiset kustantajat, toisaalta tiedejulkaisemisen käytännöt ovat 2020-luvun alussa aktiivisen keskustelun ja uudenaikaistumisen piirissä. Julkaisumetriikka monipuolistuu, vertaisarvioinneilla meritoitumiseen luodaan keinoja, ja tutkimuseettiset kysymykset korostuvat julkaisemisen laadunhallinnassa. Keskeinen kehityslinja on tutkimusraportoinnin läpinäkyvyyden lisääminen, jota motivoivat tieteen avoimuuden ja toistettavuuden perusarvot.

Suomen Metsätieteellisen Seuran julkaisemat tiedelehdet ovat seuranneet kansainvälisen Avoimen tieteen keskuksen ([Center for Open Science](#)) toteuttamaa kehittämistyötä, joka on tuottanut tiedejulkaisijoille avoimuus- ja läpinäkyvyyssuositukset. Metsätieteen aikakauskirja siirtyy heinäkuun 2021 alusta soveltamaan siirtymäkauden käytäntöä, jossa toimitus kannustaa ja neuvoo kirjoittajia useisiin tutkimuksen avoimuutta ja läpinäkyvyyttä lisääviin hyviin käytäntöihin. Näitä ovat kansainvälisten nimistö- ja raportointistandardien soveltaminen (esim. lajistonimet, maaperä-, sää- ja genomidata), tutkimusdatan julkaiseminen ja siihen viittaaminen aina, kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista, sekä analyttisten menetelmien, tutkimusaineistojen sekä tutkimusasetelman ja analyysin läpinäkyvyyden parantaminen. Vuoden 2024 alusta lehti siirtyy edellyttämään näillä läpinäkyvyyden osa-alueilla vertaisarvioitavilta käsikirjoituksilta suositusten tasoa 2, jonka sisältö on tarkemmin tutustuttavissa Metsätieteen aikakauskirjan [kirjoittajaohjeissa](#).

Samaan aikaan avoimuus- ja läpinäkyvyyssuositusten kanssa Metsätieteen aikakauskirjan kirjoitusohjeet ovat uudistuneet. Kirjoittajille näkyvin muutos lienee lähdeluettelon tyylin muuttuminen vastaamaan [Springerin Basic -tyyliä](#), luonnollisesti asiaankuuluvalla osin suomennettuna. Toinen olennainen lisäys ohjeisiin on kirjoittajuuden kriteerien kuvaus, jonka avulla toimitus kannustaa tutkimusryhmiä jo tutkimuskäsikirjoitusten suunnitteluvaiheessa avoimeen keskusteluun siitä, ketkä osallistuvat käsikirjoituksen valmistelun eri vaiheisiin riittävästi ollakseen kirjoittajia ja keitä käsikirjoituksen syntymiseen vaikuttaneita tulee kiittää kiitoksissa. Kirjoitusohjeiden

rakennetta on myös selkeytetty, ja ohjeita on kautta linjan muokattu täsmällisemmiksi sekä verkkojulkaisumaailmaan aiempaa sopivammiksi.

Varsinaisten kirjoitusohjeiden rinnalla on nyt julkaistu aiempaa perinpohjaisempi kuvaus **lehden käytännöistä** sisältäen myös osion menettelystä hyvän tieteellisen käytännön loukkausepäilyissä. Metsätieteen aikakauskirjan aihealue on muotoiltu aiempaa avarammin: ”Sarjassa julkaistavat artikkelit voivat liittyä metsiin, metsäluontoon tai metsien käyttöön minkä tahansa perus- tai soveltavan tieteen tai monitieteisyyden näkökulmasta. Sarjan artikkeleilla on perusteltu yhteys Suomen metsiin.” Metsätieteen aikakauskirja on Silva Fennican tavoin siirtynyt vertaisarvioinnissa yksinkertaiseen sokkomenettelyyn, jonka mukaan tarkastajat tietävät kirjoittajat, mutta kirjoittajat eivät tiedä tarkastajia. Tarkastajiksi pyydettyt asiantuntijat voivat tätä kautta varmistua riippumattomuudestaan mutta antaa kuitenkin lausuntonsa anonymisti. Tällä menettelyllä pyritään tasapainoon arviointiprosessin riippumattomuuden ja läpinäkyvyyden sekä kommenttien vilpittömyyden välillä.

Toivomme uudistettujen ohjeiden palvelevan kirjoittajia ja vastaavan useimpiin käsikirjoitusten laadinnan aikana esille nouseviin kysymyksiin. Samalla kun uudet kirjoitusohjeet opastavat kirjoittajia, toimitus on päivittänyt myös vertaisarvioijien ohjeistuksen. Tämä ohjeistus suuntaa käsikirjoitusten tarkastajia kiinnittämään huomiota paitsi käsikirjoitusten tieteelliseen laatuun, käsitteistöön ja kieleen, myös raportoinnin avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen.

Metsätieteen aikakauskirja pyrkii edellä kuvatun kehittämisharppauksen avulla kehittymään arvostettuna ja laadukkaasti toimitettuna kotimaisena tiedelehtenä. Samalla tavoitteena on pysyä kansainvälisestäkin vertailtuna tiedejulkaisemisen eturintamassa. Tervetuloa avoimen ja läpinäkyvän tieteen uudelle tasolle, Metsätieteen aikakauskirjan kirjoittajat, arvioijat ja lukijat!

Teppo Hujala